

“YÜZYILIN ANLAŞMASI” ÜÇÜNCÜ İNTİFADA’YI TETİKLER Mİ?

İslam Asalya

İNSAMER
İHH İNSANİ VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
IHH HUMANITARIAN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مركز البحوث الإنسانية و الاجتماعية

Referans için: Asalya, İ. (2020). “Yüzyılın Anlaşması’ Üçüncü İntifada’yı tetikler mi?”, İNSAMER. 17.02.2020.

Analiz

Amerikan başkanı Donald Trump’un ocak ayı içinde açıkladığı ve adını “Yüzyılın Anlaşması” koyduğu tek yanlı planla ilgili tartışmalar devam ediyor. Anlaşma, işgalci İsrail’e Filistin topraklarını cömertçe vermekle kalmıyor, Kudüs’ü ve Batı Şeria’nın büyük bölümünü de işgalci Siyonistlere peşkeş çekiyor. Anlaşmanın maddeleri üzerine farklı platformlarda tartışmalar yoğun biçimde yapılırken, ironik biçimde söz konusu ihanet belgesinin olumlu birtakım yansımalarına şahit olmak ise, geleceğe yönelik umutları arttırıyor.

Zira Filistin davasını gerçekten dert edinip üstlenenlerle bu davayı kendi çıkarları için kullanan ve Trump’ın arkasında saf tutanlar kendilerini iyice belli etmiş görünüyor. Bazı sözüm ona Müslüman devletlerin siyasi ve fiili olarak İsrail-ABD ikilisinin yanında taraf olduklarını belirgin biçimde ortaya koymasıyla söz konusu anlaşma, birçok konuda turnusol

kâğıdı işlevi de görmüş oldu. Trump’un bu son planı ile pirincin içindeki beyaz taşların daha belirgin hâle geldiğini söylemek dahi mümkündür. Öte yandan planın açıklandığı tarihten bu yana olanlar gösteriyor ki, gerek Filistin içinde gerekse tüm İslam aleminde büyük bir öfke kabarması yaşanıyor.

Trump’ın Filistin halkını hiçe sayması ve Filistinliler aleyhine planlar yaparak bunu büyük bir başarı gibi dünyaya ilan etmesi; Filistin halkının birliğini pekiştirmekle kalmadı, aynı hedefe ulaşmak için omuz omuza vermelerini de sağladı. Bütün gruplar, tek bir amaç ve merkezde toplanarak Filistin içindeki birliği gün geçtikçe daha da perçinliyor. Nitekim planın açıklanmasından sonra Hamas ve El-Fetih’in aynı masada bir araya gelmesi, ortak düşmana karşı çözümleri birlikte araması, Filistin davası için sevindirici bir sonuç oldu. Üstelik, uzun zamandır Gazze’ye gitmeyen Mahmud Abbas’ın

İNSAMER
İHH İNSANİ VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
IHH HUMANITARIAN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مركز البحوث الإنسانية و الاجتماعية

Gazze'ye ziyaret kararı alarak halkını bütünüyle kucaklaması, geleceğe dair olumlu beklentileri biraz daha güçlendirdi.

Son yıllarda Filistin halkı içinde, artık zaferin tek başına diplomasi ile kazanılamayacağına inananların sayısı giderek artmaya başladı. Bu da direniş seçeneğini vazgeçilmez kılan bir ortam oluşmasına sebep olmakta. Bundan 10 yıl önce neredeyse sadece bir iki grubun savunduğu askerî seçenek, bugün tüm Filistin toplumunun onayladığı bir kurtuluş yolu hâline gelebilir. Son günlerde Filistin'de en fazla tartışılan konulardan biri, bu planın zorla yürütülmeye çalışılması durumunda üçüncü bir intifadanın patlak verip vermeyeceği.

1987'deki Birinci İntifada'da büyük bir bedel ödenmiş olsa da süreç sonunda Oslo'da bir anlaşma imzalanmış ve Filistin devleti seçeneğinin Siyonistlerin de imzaladığı uluslararası bir belgeye girmesi sağlanmıştı. 2000 yılındaki İkinci İntifada yine benzer şekilde büyük bir bedele mal olmuş, bu süreç de işgalci İsrail'in Gazze'den çekilişini getirmiş ve en azından kısmi de olsa Filistin topraklarının bir bölümü özgürleşmişti. Şimdi yaşanacak yeni bir intifadanın ne gibi bir siyasi sonuç doğuracağını kestirmek mümkün olmasa da bölgeye yeni bir düzen getirme konusunda birtakım sonuçları olacağı muhakkaktır. Şu günlerde tüm taraflar, böyle bir ihtimalin başta işgalci İsrail ve onun müttefiki bazı Arap rejimleri için doğuracağı sonuçlara dair bütün muhtemel senaryoları tartışıyor.

Üçüncü bir intifada yaşanması hâlinde, olumlu senaryoya göre, bu kez sadece Gazze'nin değil, bütün Batı Şeria'nın da ayaklanmaya katılacağı ve bunun Siyonist koloniler üzerinde yıkıcı etkilerinin olacağı tahmin ediliyor. Önceki iki intifada sırasında ağırlıklı olarak Gazze'de gözlenen tırmanışın bu kez 1948 Toprakları dâhil tüm Filistin içinde eş zamanlı olarak yaşanması, Siyonist işgalciler açısından kontrolü imkânsız bir şiddet dalgasını tetikleyebilir.

Bu sözde barış planının Trump gibi Siyonist İsrail dostluğunu açıktan yürüten biri tarafından önerilmiş olması, -tersinden düşünüldüğünde- uluslararası anlamda Filistin için büyük bir fırsata dönüşebilir. Bugüne kadarki tüm uluslararası sözleşme, anlaşma ve kararlara aykırı unsurlar içeren bu plana başta Avrupa Birliği ve İslam İşbirliği Teşkilatı olmak üzere tüm kurum ve devletlerden itiraz geldiği hesaba katılınca, olası bir intifada sürecinde desteğe hazır bir dünya kamuoyu bulmanın daha kolay olacağı düşünülebilir.

Son barış planı(!), Arap Baharı nedeniyle gündemdeki yeri çok gerilere düşen Filistin davasını, başta Arap dünyası olmak üzere tüm Müslümanlar nezdinde yeniden üst sıralara taşıdı. Nitekim birçok ülkede Filistin ve Kudüs dostlarının düzenlediği toplantı ve organizasyonlarda hızlı bir artış yaşandı.

Önümüzdeki dönemde Trump Amerika'sı ve Siyonist rejimin, söz konusu planı uluslararası platformlarda kabul ettirme konusunda baskılarını yoğunlaştıracağına şüphe yok. Ancak uluslararası sistemde giderek daha fazla yük olmaya başlayan bu iki aktörün diğer güçlerden alacağı tepkiler, planının akıbetini belirleyecektir. İslam dünyası ve Filistin içinde bu plana karşı oluşan ortak tepkinin iyi yönetilmesi ve sürecin sonuç alıcı adımlara dönüşmesi, çok daha önemli görünmektedir.

Filistin halkı yıllardır büyük bir bedel ödemiş olsa da son barış planıyla kendisine vaat edilen sahte çöl cennetini kabul etmeyeceğini peşinen söylemiştir. Öte yandan kendi aralarında birlik ve bütünlüğü sağlamaya çabalayan Filistinlilerin üzerine daha fazla gitmesi muhtemel olan Siyonist rejimin de boş durmadığı bir gerçektir. Hasılı, dünyadan giderek izole edilmeye çalışılan ve abluka ile boğulmak istenen Filistin halkının elinde direniş için çok az gücü kalmış olsa da bunu kullanmaktan kaçınmayacağını tarih göstermiştir.